

Ptujska gora.

Črna gora ali Ptujška gora.

(Spisal Fr. S. Lekše.)

Na goro, na goro,
Na strme vrhé
Tje kliče in miče in vabi srcé!

Na obeh straneh deroče Drave od Maribora do Ormoža se razprostira Ptujško polje, tudi Dravsko polje imenovano. To je za spodnjim Murskim poljem na Štajerskem največja ravnina, katera meri kakih 6·54 □ milj, ali 65400 oralov. Obrobujajo jo na zahodni in južni plati s svojim vznožjem zeleno Pohorje, potem Velenik, Črešniški in Savinjski vrh ter z goricami in belimi hišicami posajene Haloze do Zavrča, odkoder naprej jo meji Drava. Na vshodni in severni strani Ptujškega polja na levem bregu Drave pa so spodnje Slovenske in znane Ljutomerske gorice. Doline in dolinice pa, katere se iztekajo v Ptujško polje, so: Rogozniška, Pesniška, Savska in Dravinjska. In prav tam, kjer Savinjski vrh deli Dravinjsko dolino od Ptujškega polja, na južnozahodni strani, dobri dve uri hoda od starodavnega Ptuja, ozira se milo okrog po Ptujškem polju in Dravinjski dolini črna cerkev, daleč na okrog znana pobožnim Slovencem po imenih: Črna gora, Ptujška gora, Mati Božja na Gori, kar je vse skupaj Nemcu „Maria Neustift bei Pettau“. Latinsko so jo pa imenovali: „Maria Mater gratiae in monte gratiarum“. Glej, to cerkev in hribček predočuje ti, dragi čitalec, „Dom in Svet“ v slikah.

Idiva torej na „Goro“! — tako namreč v kratko imenuje tukajšnje in bližnje slovensko prebivalstvo hribček, obrasel z drevjem in opasan s hišicami. Sredi trga na vrhu hribčka kipi v nebo veličastna gotska cerkev Matere Božje.

Prejmer stopiš skozi železna vrata na cerkvišče, treba ti prekoračiti nekoliko stopnic. Nad velikimi vrati se vzdiguje zvonik, v spodnjem

delu štirivoglat, v zgornjem pa osemvoglat. Pokriva ga mala začasna streha, katera nikakor ne sodi zlogu. Želeti je jako, da se ta streha prej ko slej zameni z gotsko. Pod zvonikom je mala lopa pred velikimi vrati, kakor je navada pri starih cerkvah. Nad portalom¹⁾ predočuje lep relief „umirajočo Marijo“ obkroženo od apostolov. Na vsaki strani lope pa sta druga dva reliefja, predočujoča sv. Tri Kralje in pa grbe celjskih grofov in ptujških gospodov. Vstopi v notranje svetišče! Oko ti kar ostrmi. Iznenadilo te je, da si našel kaj takega na deželi. Oko zre lepi zlog, duh pa se vzdiguje proti nebu kvišku in občuduje lepi sklad in krasno umetnost. Vse je na svojem mestu. Tri ladije brez poperčnega križa, katerih je srednja dolga osemnajst sežnjev, stranski pa po petnajst in štiri in pol črevlja. Lepo rebrovje cerkvenega oboka, ozaljšano z grbi, nosi osem vitkih, visokih, lepo šestvoglatah stebrov. Kakor ti vse to kaže, je zlog gotski, in sicer iz poznejše gotske dobe. Oltarji — devet jih je — kakor tudi kapela sv. Frančiška ob desni strani, vse to je iz poznejšega časa in kaže znamenja rokoko-zloga, kar se nikakor ne zлага s prvotno stāvbo. Sedanji veliki oltar ni prvotni, temveč iz l. 1660. Predočuje Mater Božjo z božjim Detetom. Marija drži na levi roki Jezuščka, z desno roko pa razgrinja plašč, kateri drži sedem angelov, na desni strani trije, na levi pa štirje. Dva angela devata Mariji krono na glavo. Pod plaščem stoji in kleči silna množica ljudi obojega spola iz

¹⁾ Slovensko bi morda rekli „durje“, t. j. vse, kar je okrog durij in vhoda. — Uredn.